Europees Parlement
2019-2024

Commissie visserij

2022/0195(COD)

26.5.2023

ADVIES

van de Commissie visserij

aan de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid

inzake het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende natuurherstel
(COM(2022)0304 – C9-0208/2022 – 2022/0195(COD))

Rapporteur voor advies: Caroline Roose

(*) Procedure met medeverantwoordelijke commissies – Artikel 57 van het Reglement

PA_Legrej

BEKNOPTE MOTIVERING

In 2019 luidde het intergouvernementeel platform voor biodiversiteit en ecosysteemdiensten (IPBES) wereldwijd de noodklok: "De natuur gaat op wereldschaal sneller achteruit dan ooit in de menselijke geschiedenis en de snelheid waarmee soorten uitsterven neemt toe, met nu reeds ernstige gevolgen voor de wereldbevolking."[1] In dit verslag stond echter ook dat het niet te laat was om actie te ondernemen, op voorwaarde dat snel maatregelen werden getroffen om de natuur in stand te houden en te herstellen.

In het verslag van het Europees Milieuagentschap van 2019 "Marine Messages II"[2] werd benadrukt dat er dringend iets moest worden gedaan om de mariene ecosystemen te herstellen, met name om de bestendigheid tegen klimaatverandering te vergroten en de ineenstorting van biodiversiteit een halt toe te roepen. In het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer van 2020, getiteld "Het mariene milieu: de EU biedt brede, maar geen diepgaande bescherming"[3], is de balans opgemaakt van de bestaande wetgeving en aangetoond dat "de beschermende maatregelen van de EU niet hebben geleid tot het herstel van belangrijke ecosystemen en habitats".

Uit de beoordeling van de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020 is gebleken dat de EU het streefdoel niet heeft gehaald om ten minste 15 % van de aangetaste ecosystemen voor 2020 te herstellen. Logisch dus dat het herstel van de ecosystemen geldt als een van de prioriteiten van de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030.

Het voorstel voor een verordening maakt een andere aanpak mogelijk. Zoals gevraagd door het Parlement, worden in het voorstel meerdere bindende doelstellingen vastgesteld inzake het herstel van ecosystemen. De lidstaten zullen deze streefdoelen moeten halen door de opstelling van nationale plannen voor natuurherstel, die de uitvoering zo dicht mogelijk bij de gebieden mogelijk moeten maken.

Artikel 5 van het voorstel heeft rechtstreeks betrekking op mariene ecosystemen en dus op de visserijsector. De rapporteur heeft ervoor gekozen in dit ontwerpadvies geen aandacht te besteden aan de artikelen 4 en 6 tot en met 10, die betrekking hebben op andere ecosystemen. Er zij echter op gewezen dat het herstel van deze ecosystemen (kustecosystemen, rivieren) ongetwijfeld een positief effect zal hebben op de zeevisserij, bijvoorbeeld door een einde te maken aan verontreiniging die mariene ecosystemen aantast of door paaigronden en kinderkamergebieden van bepaalde mariene soorten te herstellen.

Het herstel van mariene ecosystemen gaat hand in hand met de streefdoelen van het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB). Zonder ecosystemen in goede staat kunnen er geen vispopulaties in goede staat zijn en kan er bijgevolg geen visserijactiviteit zijn. Het herstel van

[1] IPBES (2019): Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (wereldwijd beoordelingsverslag over biodiversiteit en ecosysteemdiensten van het intergouvernementeel platform voor biodiversiteit en ecosysteemdiensten).
[2] EEA verslag nr. 17/2019 "Marine messages II: Navigating the course towards clean, healthy and productive seas through implementation of an ecosystem-based approach" (Berichten van de zee II – Koers zetten naar schone, gezonde en productieve zeeën door een ecosysteemgerichte benadering te hanteren).
[3] Speciaal verslag van de Europese Rekenkamer 26/2020: "Het mariene milieu: de EU biedt brede, maar geen diepgaande bescherming".

aangetaste mariene ecosystemen vervult een sleutelrol voor de duurzaamheid van visserijactiviteiten op lange termijn. Dit herstel past volledig in het kader van ecosysteemgericht visserijbeheer, zoals bepaald in het GVB.

Voor het herstel van ecosystemen zijn ruimtelijke beschermingsmaatregelen nodig. Uit een door de beleidsondersteunende afdeling Structuur- en Cohesiebeleid van het Europees Parlement uitgevoerde studie over de kosten en baten van ruimtelijke beschermingsmaatregelen als instrument voor visserijbeheer[4] is gebleken dat de invoering van dergelijke maatregelen economisch voordelig is voor de visserij- en aquacultuursector en een stabilisering van de vangsten mogelijk maakt op plaatsen waar deze afnamen, en dat deze maatregelen gepaard gaan met het scheppen van nieuwe werkgelegenheid en een hoger inkomen voor kleinschalige vissers.

De rapporteur staat daarom achter de globale strekking van het voorstel voor een verordening en wenst vier punten in het bijzonder onder de aandacht te brengen.

Op herstel gerichte streefdoelen

Het voorstel voor een verordening behelst streefdoelen betreffende de arealen waarvoor herstelmaatregelen moeten worden getroffen. Hoewel deze middelen-doelen het voordeel hebben dat ze gemakkelijk meetbaar zijn, moeten zij vergezeld gaan van resultaat-doelen. Voortbouwend op de resoluties van het Europees Parlement, de aanbevelingen van de Internationale Unie voor behoud van de natuur en de natuurlijke hulpbronnen (IUCN) en de biodiversiteitsstrategie van de EU, stelt de rapporteur het streefdoel voor om tegen 2030 ten minste 30 % van de aangetaste mariene ecosystemen te herstellen, tegen 2040 ten minste 60 % en tegen 2050 ten minste 90 %. Om de resultaat-doelen te halen, stelt de rapporteur tevens voor om de middelen-doelen op te drijven.

Uitvoering van maatregelen voor het herstel van mariene ecosystemen

Wegens het transnationale karakter van mariene ecosystemen kent het herstel ervan een ander verloop dan het herstel van andere soorten ecosystemen. In het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is bepaald dat de Unie exclusief bevoegd is op het gebied van de instandhouding van de biologische rijkdommen van de zee. Hoewel de lidstaten op nationaal niveau de maatregelen kunnen treffen die nodig zijn om hun nationale herstelplan voor de andere ecosystemen uit te voeren, zal dit slechts zelden mogelijk zijn voor mariene ecosystemen.

De Europese Commissie heeft ervoor gekozen herstelmaatregelen vast te stellen op basis van de bestaande GVB-instrumenten, met name op de artikelen 11 en 18 van de GVB-basisverordening (Verordening (EU) nr. 1380/2013).

De in het kader van het GVB ingestelde mechanismen hebben tot gevolg dat elke lidstaat die belang heeft bij het beheer van de visserijactiviteiten waarop een instandhoudingsmaatregel betrekking heeft, met die maatregel moet instemmen. Door deze unanimiteitsvereiste wordt de vaststelling van de nodige maatregelen bemoeilijkt. De Europese Rekenkamer heeft in 2020 erop gewezen dat deze procedure over een tijdvak van 7 jaar slechts in een zeer beperkt aantal

[4] Costs and benefits of spatial protection measures as tools for fisheries management (Kosten en baten van ruimtelijke beschermingsmaatregelen als instrument voor visserijbeheer), PE 733.087 - juli 2022.

gevallen succesvol was.

Er bestaat derhalve een duidelijk risico dat staten die instandhoudingsmaatregelen in hun nationale herstelplan hebben opgenomen, deze niet ten uitvoer kunnen leggen indien een andere staat zich daartegen verzet. De maatregelen die nodig zijn ter verwezenlijking van de in de verordening vastgestelde streefdoelen, zouden geblokkeerd kunnen worden.

Om dit te voorkomen, moet samenwerking tussen de lidstaten bij de voorbereiding van hun nationale herstelplannen worden aangemoedigd. De staten moeten ook de mogelijkheid hebben om de gezamenlijke aanbevelingen samen met het ontwerpherstelplan in te dienen. Zodra het definitieve herstelplan is goedgekeurd, moet een termijn van 12 maanden worden vastgesteld waarbinnen de lidstaten gezamenlijke aanbevelingen moeten indienen indien dit nog niet is gebeurd. Tot slot moet de Europese Commissie in geval van blokkering gebruik kunnen maken van de spoedeisende procedure waarin de basisverordening van het GVB voorziet.

Soorten waarvan de habitat moet worden hersteld

De lijst van soorten waarvan de habitat moet worden hersteld (bijlage III) bevat ongeveer twintig soorten en vertoont verschillende hiaten. De rapporteur is van mening dat de lijst moet worden uitgebreid zodat ook deze andere soorten eronder vallen, door toevoeging van soorten die volgens de IUCN-categorieën als ernstig bedreigd of bedreigd zijn aangemerkt alsook van commerciële soorten waarvan het herstel van de habitats de toestand van deze bestanden zou verbeteren en op lange termijn ten goede zou komen aan vissers.

Transparantie en deelname van belanghebbenden

De succesvolle uitvoering van deze verordening zal grotendeels afhangen van de inzet van lokale gemeenschappen, en met name van vissers voor het herstel van mariene ecosystemen. De rapporteur is van mening dat de in het voorstel voor een verordening opgenomen bepalingen inzake raadpleging van belanghebbenden en transparantie moeten worden aangescherpt. Ook het vaker actualiseren van de nationale herstelplannen is wenselijk teneinde zo snel mogelijk rekening te kunnen houden met de beschikbare gegevens en beoordelingen.

De Commissie visserij verzoekt de ten principale bevoegde Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid om verwerping van het voorstel van de Commissie aan te bevelen.

PROCEDURE VAN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Titel	Natuurherstel
Document- en procedurenummers	COM(2022)0304 – C9-0208/2022 – 2022/0195(COD)
Bevoegde commissie Datum bekendmaking	ENVI 4.7.2022
Advies uitgebracht door Datum bekendmaking	PECH 4.7.2022
Medeverantwoordelijke commissies - datum bekendmaking	24.11.2022
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Caroline Roose 15.9.2022
Behandeling in de commissie	30.11.2022 24.1.2023
Datum goedkeuring	24.5.2023
Uitslag eindstemming	+: 15 –: 13 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Jan Huitema, France Jamet, Predrag Fred Matić, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Marc Tarabella
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Martin Hlaváček, Ska Keller, Gabriel Mato, Raffaele Stancanelli, Lucia Vuolo, Stéphanie Yon-Courtin
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, Marco Campomenosi, Clare Daly, Gilles Lebreton, Mick Wallace

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

15	+
ECR	Bert-Jan Ruissen, Raffaele Stancanelli
ID	Marco Campomenosi, France Jamet, Gilles Lebreton
PPE	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, François-Xavier Bellamy, Maria da Graça Carvalho, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Lucia Vuolo
Renew	Asger Christensen, Martin Hlaváček, Jan Huitema

13	-
NI	Marc Tarabella
Renew	Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić
The Left	Clare Daly, Mick Wallace
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Ska Keller, Caroline Roose

0	0

Verklaring van de gebruikte tekens:
+ : voor
- : tegen
0 : onthouding